T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2024/119
KARAR NO : 2024/180
KARAR TR : 06/05/2024

ÖZET: Görev uyuşmazlığına konu edilen adli yargı kararı idari yargı yerinin görevli olduğu gerekçesiyle verilmiş bir görevsizlik kararı niteliğinde olmadığından, 2247 sayılı Kanun'un 14. maddesinde öngörülen koşulları taşımayan BAŞVURUNUN, aynı Kanun'un 27. maddesi uyarınca REDDİ gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : N. M.
Vekili : Av. M. G.
Davalılar
Adli Yargıda : Nüfus Müdürlüğü
İdari Yargıda : İstanbul Valiliği (Göç İdaresi Müdürlüğü)

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı dilekçesinde, 22/07/1999 tarihinde Halep'te dünyaya geldiğini, anne adının Z. M., baba adının A. E. olduğunu, İstanbul Valiliği İl Göç İdaresi Müdürlüğü tarafından kendisine verilen geçici koruma kimlik belgesinde baba adının sehven C. M. olarak yazıldığını, kendisine ait aile cüzdanının noter onaylı tercümesinde baba adının A. E., anne adının ise Z. M. olduğunun görüldüğünü beyan ederek, geçici koruma kimlik belgesindeki baba adının A. E., kendi adının ise N. E. olarak düzeltilmesi istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

2. **Bakırköy 15. Asliye Hukuk Mahkemesi 04/02/2022 tarih ve E.2021/928, K.2022/36 sayılı kararı** ile, *"Davacının Türk vatandaşı olmadığı, yine Türkiye'de nüfus sisteminde herhangi bir yanlışlığın düzeltilmesi talebinde bulunamayacağı, ancak geçici koruma kimlik belgesini veren İstanbul Valiliğine başvurarak geçici kimlik belgesindeki yanlışlıkların düzeltilmesini talep edebileceği, bu talebin kabul edilmemesi halinde idari yargıya başvurmasının mümkün olduğu, bu şartları yerine getirmeden adli yargıda nüfus kaydının düzeltilmesine yönelik dava açılmasında hukuki yarar bulunmadığı gerekçesiyle davanın usulden reddine"* karar vermiş, davacı vekilinin kararı istinaf etmesi üzerine İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 2. Hukuk Dairesi 06/12/2023 tarih ve E.2022/1800, K.2023/2228 sayılı kararı ile istinaf başvurusunun esastan reddine kesin olarak karar vermiştir. Kararın ilgili kısımları şöyledir:

"Davacının vekil aracılığıyla vermiş olduğu 17/12/2021 harçlandırma tarihli dava dilekçesiyle, 22/07/1999 tarihinde Halep' te dünyaya geldiğini, annesinin Z. M. ve babasının A. E. olduğunu, Türkiye' de nüfusa kayıt yapılırken amcası C. M. üzerine kaydedildiğini, gerçek babasının A. E. olduğunu, Suriye Arap Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı Nüfus Dairesi' nin 299757 nolu aile cüzdanında A. ve Z.' den dünyaya geldiğinin ve soyadının E. olduğunun görüldüğünü belirterek, nüfus kaydının düzeltilmesini, babası olarak A.E.'nin nüfusuna kaydının yapılmasını ve isminin N. E. olarak düzeltilmesini talep ve dava edilmiştir.

Dosya içeriğine göre davacının Suriye vatandaşı olduğu, geçici koruma statüsü ile Türkiye'de bulunduğu, davacıya İstanbul Valiliği tarafından geçici koruma kimlik belgesi düzenlenerek verildiği, bu belgede N. M.' in baba adının C. olarak yazılı olduğu, Türkiye'de nüfus kaydının bulunmadığı anlaşılmaktadır.

Hemen belirtmek gerekir ki 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanununun 35.maddesinde "Kesinleşmiş mahkeme hükmü olmadıkça nüfus kütüklerinin hiçbir kaydı düzeltilemez ve kayıtların anlamını ve taşıdığı bilgileri değiştirecek şerhler konulamaz. Ancak olayların aile kütüklerine tescili esnasında yapılan maddi hatalar Nüfus Müdürlüğünce dayanak belgesine uygun olarak düzeltilir." hükmüne, 38.maddesinde ise, "Bu Kanunun 7.maddesinde sayılan aile kütüklerine tescil edilmesi gereken bilgilerden, dayanak belgesinde bulunduğu halde nüfus kütüklerine hatalı veya eksik olarak tescil edilen ya da hiç yazılmayan bilgiler veya mükerrer kayıtlar maddi hata kapsamında değerlendirilir. Bu tür maddi hatalar Genel Müdürlükçe veya Nüfus Müdürlükleri tarafından düzeltilir veya tamamlanır" hükümlerine yer verilmiştir.

Davacının Türk vatandaşı olmadığı, yine Türkiye'de nüfus sisteminde herhangi bir yanlışlığın düzeltilmesi talebinde bulunamayacağı, ancak geçici koruma kimlik belgesini veren İstanbul Valiliğine başvurarak geçici kimlik belgesindeki yanlışlıkların düzeltilmesini talep edebileceği, bu talebin kabul edilmemesi halinde idari yargıya başvurmasının mümkün olduğu, bu şartları yerine getirmeden adli

yargıda nüfus kaydının düzeltilmesine yönelik dava açılmasında hukuki yarar bulunmadığı gerekçesiyle davanın usulden reddine karar verilmiştir.

HÜKÜM:Gerekçesi yukarıda açıklandığı üzere;

1- Davanın usulden reddine,

2-Kanunen alınması gerekli 80,70-TL red harcının, peşin alınan 59,30-TL karar ve ilam harcından mahsubu ile bakiye 21,40-TL harcın hazine adına davacı taraftan tahsiline,

3-Davacı tarafça yapılan harç ve yargılama giderlerinin davanın niteliği gereği kendi üzerinde bırakılmasına,

4-Kullanılmayan gider avansının karar kesinleştiğindedavacı tarafa iadesine,

Dair, davacı ve nüfus idare temsilcisinin yüzlerine karşı, gerekçeli kararın tebliğ tarihinden itibaren 2 hafta içinde taraflarca mahkememize sunulacak veya gönderilecek dilekçe ile Bölge Adliye Mahkemesi nezdinde İstinaf yolu açık olmak üzere verilen karar açıkça okunup, usulen anlatıldı.04/02/2022"

3. Bu kez davacı vekili, Türkiye'de ikamet etmekte olan geçici koruma statüsündeki müvekkili tarafından, geçici koruma kimlik belgesindeki soyadı, baba adı ve anne adının hatalı yazıldığından bahisle düzeltilmesi talebiyle İstanbul Valiliği İl Göç İdaresi Müdürlüğüne yaptığı başvurunun zımnen reddine ilişkin işlemin iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdariYargıda

4. **İstanbul 13. İdare Mahkemesi 12/04/2022 tarih ve E.2022/709, K.2022/678 sayılı kararı**ile, 2577 sayılı Kanun'un 15/1-a maddesi uyarınca davanın görev yönünden reddine karar vermiş, tarafların istinaf etmemesi üzerine karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şu şekildedir:

"Dava dosyasının incelenmesinden, Türkiye'de ikamet etmekte olan geçici koruma statüsündeki davacı tarafından, geçici koruma kimlik belgesindeki soyadı, baba adı ve anne adının hatalı yazıldığından bahisle düzeltilmesi talebiyle İstanbul Valiliği İl Göç İdaresi Müdürlüğüne yaptığı başvurunun zımnen reddine ilişkin işlemin iptali istemiyle bakılan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Uyuşmazlık konusu olayda, 5490 numaralı Nüfus Hizmetleri Yasası'nın 2 inci maddesinin,Türk vatandaşlarının, doğumla Türk vatandaşı olup çıkma izni almak suretiyle Türk vatandaşlığını kaybedenler ve bunların alt soyları ile Türkiye'de bulunan yabancıların nüfus hizmetlerinin düzenlenmesine, yürütülmesine ve geliştirilmesine ilişkin esas ve usul hükümlerini kapsadığı,35 inci maddesinin kesinleşmiş mahkeme hükmü olmadıkça nüfus kütüklerindeki hiçbir kayıt düzeltilemeyeceği ve kayıtların anlamını ve taşıdığı bilgileri değiştirecek şerhlerin konulamayacağı, 36 ıncı maddesinde nüfus kayıtlarına ilişkin düzeltme davalarının Asliye Hukuk Mahkemelerinde açılacağı hükme bağlanmış olup, yukarda mevzuat hükümlerinden açıkça anlaşılacağı üzere Türkiye'de bulunan yabancıların nüfus hizmetlerinin düzenlenmesine, yürütülmesine ve geliştirilmesine ilişkin esas ve usul hükümlerinin nufus hizmetleri kanunu kapsamında olduğu, Geçici koruma kimlik belgesi verilenlere, 25/4/2006 tarihli ve 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu kapsamında yabancı kimlik numarası verileceği, 22.10.2014 tarih ve 29153 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Geçici Koruma Yönetmeliği'ne göre geçici koruma amacıyla ülkemize gelen yabancıların kimlik tespiti ve kayıt işlemlerinin yönetmelik hükümlerine göre yapılacağı, yönetmelik kapsamında verilen kimlik ile haberleşme dahil abone sözleşmesi yapabilecekleri ve iş piyasasına belirlenen koşullar dahilinde erişebilecekleri, geçici koruma kimliklerine ülkemiz vatandaşlarına verilen nüfus kimlik fonksiyonlarından bir kısmının verildiği, koruma altındaki yabancıların bu kimlikleri ile kayıt altına alındıkları ve tüm işlemlerini bu kimlikle yaptıkları hususları gözönüne alındığında geçici koruma kimlik belgesindeki "nüfusa/kimlik bilgisine ilişkin bir kaydın" düzeltiminin de mahkeme kararı ile olması ve 5490 sayılı Nufus Hizmetleri Kanunu'nun 2 inci maddesinde anlamını bulan "Türkiye'de bulunan yabancıların nüfus hizmetlerinin düzenlenmesine, yürütülmesine ve geliştirilmesine ilişkin esas ve usûl hükümlerini kapsar" hükmü ve nüfus kayıtlarına ilişkin düzeltme davalarının Asliye Hukuk Mahkemelerinde açılacağına ilişkin 36. madde hükümleri karşısında işbu davanın adli yargı merciilerinde görülmesi gerektiği sonucuna varılmıştır."

III. İLGİLİ HUKUK

5. Anayasa'nın *"Uyuşmazlık Mahkemesi"* başlıklı 158. maddesişöyledir:

"Uyuşmazlık Mahkemesi adli ve idari yargı mercileri arasındaki görev ve hüküm uyuşmazlıklarını kesin olarak çözümlemeye yetkilidir. Uyuşmazlık Mahkemesinin kuruluşu, üyelerinin nitelikleri ve seçimleri ile işleyişi kanunla düzenlenir. Bu mahkemenin Başkanlığını Anayasa Mahkemesince, kendi üyeleri arasından görevlendirilen üye yapar.

Diğer mahkemelerle, Anayasa Mahkemesi arasındaki görev uyuşmazlıklarında, Anayasa Mahkemesinin kararı esas alınır."

6. 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un*"Mahkemenin görevi"* başlıklı 1. maddesinin birinci fikrası şöyledir:

" Uyuşmazlık Mahkemesi; Türkiye Cumhuriyeti Anayasası ile görevlendirilmiş, adli ve idari yargı mercileri arasındaki görev ve hüküm uyuşmazlıklarını kesin olarak çözmeye yetkili ve bu kanunla

kurulup görev yapan bağımsız bir yüksek mahkemedir…"

7. 2247 sayılı Kanun'un "*Olumsuz görev uyuşmazlığı*" başlıklı 14. maddesi şöyledir:

"Olumsuz görev uyuşmazlığının bulunduğunun ileri sürülebilmesi için adli ve idari yargı mercilerinin tarafları, konusu ve sebebi aynı olan davada kendilerini görevsiz görmeleri ve bu yolda verdikleri kararların kesin veya kesinleşmiş olması gerekir.

Bu uyuşmazlığın giderilmesi istemi, ancak davanın taraflarıncaileri sürülebilir."

8. 2247 sayılı Kanun'un *"İncelemede izlenecek sıra"* başlıklı 27. maddesi şöyledir:

"Uyuşmazlık Mahkemesi, uyuşmazlık çıkarmaya veya görev uyuşmazlıklarına ilişkin istemleri önce şekil ve süre açısından inceler; yöntemine uymayan veya süresi içinde ileri sürülmemiş istemleri reddeder."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

9. Uyuşmazlık Mahkemesinin Rıdvan GÜLEÇ'in Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 06/05/2024 tarihli toplantısında; Raportör-Hâkim Süleyman ARIDURU'nun 2247 sayılı Kanun'da öngörülen koşulları taşımayan başvurunun reddi yolundaki raporu ve dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın 2247 sayılı Kanun'da öngörülen koşulları taşımayan başvurunun reddi gerektiği gerektiği yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

10. Başvurunun incelenebilmesi için 2247 sayılı Kanun'un 14. maddesinde öngörülen koşulların bulunması gerektiği tartışmasızdır.

11. Mevzuat kısmında belirtilen düzenlemelere göre,Uyuşmazlık Mahkemesince 14. maddesi kapsamında bir görev ya da hüküm uyuşmazlığının incelenebilmesi için, uyuşmazlığa konu edilen karar veya kararların, adli veidari yargı mercilerince ya da hakemliğin hakim tarafından yerine getirilmesinde olduğu gibi yargı merci sayılanlarca verilmesi ve 14. madde kapsamında olumsuz görev uyuşmazlığının varlığından söz edebilmek için de; adli veidari yargı yerleri tarafından konusu, tarafı ve sebebi aynı olan davalarda kesin olarak verilmiş veya kesinleşmiş görevsizlik kararlarının bulunması gerekmektedir.

12. Dava dosyalarının incelenmesinden; Suriye uyruklu davacının geçici koruma kimlik belgesinde isminin N., soyadının M., baba adının C. olduğunun belirtildiği, davacıya ait olan ve Suriye Arap Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı Nüfus Dairesi tarafından düzenlenip noter onaylı tercümesi yaptırılan aile cüzdanında ise davacının baba adının A. E. olarak yazdığının görüldüğü, davacının geçici koruma kimlik belgesindeki sehven yanlış yazıldığı beyan edilen soyadının ve baba adının dosyada bulunan aile cüzdanındaki bilgiler doğrultusunda düzeltilmesiistemiyle ilk olarak adli yargı yerinde dava açıldığı, adli yargı yerince, uyuşmazlığın incelenerek "*Davacının Türk vatandaşı olmadığı, yine Türkiye'de nüfus sisteminde herhangi bir yanlışlığın düzeltilmesi talebinde bulunamayacağı, ancak geçici koruma kimlik belgesini veren İstanbul Valiliğine başvurarak geçici kimlik belgesindeki yanlışlıkların düzeltilmesini talep edebileceği, bu talebin kabul edilmemesi halinde idari yargıya başvurmasının mümkün olduğu, bu şartları yerine getirmeden adli yargıda nüfus kaydının düzeltilmesine yönelik dava açılmasında hukuki yarar bulunmadığı gerekçesiyle davanın usulden reddine"* karar verildiği, bu kararın yargı yolu bakımından bir görevsizlik kararı niteliğinde olmadığı anlaşılmıştır.

13. Görüldüğü üzere, adli yargı yeri kararının "*adli yargıda nüfus kaydının düzeltilmesine yönelik dava açılmasında hukuki yarar bulunmadığı gerekçesiyle davanın usulden reddine"* yönelik olduğu, idari yargı yerinin görevli olduğu gerekçesiyle verilmiş bir görevsizlik kararı niteliğinde olmadığı, dolayısıyla adli ve idari yargı yerleri arasında görev uyuşmazlığı oluştuğundan söz etmenin de mümkün olmadığı sonucuna varılmıştır. Dolayısıyla olayda, 2247 sayılı Kanun'un 14. maddesinde öngörülen koşullar gerçekleşmemiştir.

14. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak; 2247 sayılı Kanun'un 14. maddesinde öngörülen koşulları taşımayan başvurunun, aynı Kanun'un 27. maddesi uyarınca reddi gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

2247 sayılı Kanun'un 14. maddesinde öngörülen koşulları taşımayanBAŞVURUNUN, aynı Kanun'un 27. maddesi uyarınca REDDİNE,

06/05/2024 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Rıdvan	Nilgün	Doğan	Eyüp
GÜLEÇ	TAŞ	AĞIRMAN	SARICALAR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN